

ESMA Enforcement and Regulatory Activities of Accounting Enforcers in 2017

Præsentation af virksomhedens resultat og finansielle stilling

Langt de fleste undersøgte virksomheder udeholder ikke driftsposter fra mellemtotaler som fx ”resultat af driftsaktiviteter” eller ”driftsresultat”. I to tilfælde påtalte regnskabskontrollen dog forhold, der blev opfattet som vildledende udeholdelse af driftsposter fra mellemtotaler vedrørende driftsaktivitet, fx hvor mellemtotalen ”EBIT før engangsposter” ekskluderede nedskrivning samt omstruktureringssomkostninger.

I en række tilfælde indgik benævnelser som fx ”ikke-tilbagevendende”, ”ekstraordinære”, ”usædvanlige” eller ”sjældne” i mellemtotaler eller regnskabslinjer. ESMA minder om, at det ikke er tilladt benævne mellemtotaler eller regnskabslinjer ”ekstraordinære” jf. IAS 1:87. ESMA minde også om at poster, der vedrører tidligere perioder og/eller forventes tillige at påvirke fremtidige perioder, fx omstruktureringssomkostninger eller nedskrivninger, som regel ikke må benævnes som ”ikke-tilbagevendende poster” eller ”engangsposter”.

Alene halvdelen af de undersøgte virksomheder, der anvendte sådanne benævnelser, oplyste i anvendte regnskabspraksis om de vurderinger, som var foretaget i forbindelse med klassifikationen. ESMA opfordrer derfor kraftigt virksomhederne til at oplyse om de væsentligste vurderinger i forbindelse med klassifikation af væsentlige regnskabsposter i resultatopgørelsen og i anden totalindkomst, såfremt IFRS ikke indeholder vejledning herom.

Segmentoplysninger

24% af de undersøgte virksomheder havde helt eller delvist ikke medtaget oplysninger, som krævet af IFRS 8:32-34 (*entity-wide disclosures*) og heller ikke afstemning af samlede segmentindtægter, segmentresultater (eller -tab), segmentaktiver og andre væsentlige segmentposter.

36% af de undersøgte virksomheder oplyste ikke om de vurderinger, som ledelsen havde foretaget ved anvendelse af aggregeringskriterierne i IFRS 8:12. ESMA bemærker i den forbindelse, at oplysning herom er krævet fra og med 2017, jf. IFRS 8:22(aa).

Reklassifikation fra anden totalindkomst (OCI) til resultatopgørelsen

Selvom en stor del af de undersøgte virksomheder oplyste om væsentlige reklassifikationer fra OCI til resultatopgørelsen viste der sig en forskelligartet praksis. Fx reklassifikation i forbindelse med salg eller tab af kontrol over udenlandske enheder, der primært blev reklassificeret uden for driftsresultatet (43%) eller på en anden, ikke-synlig måde i årsregnskabet.

Der var også forskelle i oplysningsniveauet om reklassifikation af poster vedr. pengestrømsikring. I en stor del af de undersøgte virksomheder var det ikke muligt at følge, enten hvordan beløb vedr. penge-

strømsikring blev reklassificeret eller også kunne det konstateres, at reklassifikationen blev præsenteret enten inden for eller uden for driftsresultatet afhængigt af den underliggende transaktion.

Den manglende transparens kan muligvis forklares med manglende vejledning i IFRS og dermed fleksibiliteten i IAS 1. Det er ESMA's opfattelse, at indtil afklaring fra IASB foreligger, skal virksomhederne i anvendt regnskabspraksis oplyse om de vurderinger, der er foretaget i f.m. reklassifikation, og særligt om hvorfor reklassifikationerne er foretaget og hvordan de påvirker driftsresultatet.

Resultat per aktie (EPS)

Næste alle de undersøgte virksomheder oplyste om indtjening per aktie og hvordan EPS blev beregnet. Mere end halvdelen oplyste i noterne om, hvordan de opgjorde andre resultatmål per aktie end EPS og udvandet (DEPS).

ESMA's retningslinjer - APM

ESMA's retningslinjer vedrørende alternative resultatmål (APM) fastlægger principperne for præsentation af APMs uden for årsregnskabet, som eksempelvis benævnelsen af APM, beregning heraf samt præsentation og sammenlignelighed.

Cirka 75% af de undersøgte virksomheder anvendte APM uden for årsregnskabet hvilket viser, at brugen af APM er et udbredt og vigtigt redskab til at kommunikere om virksomhedens performance.

Selvom ESMA noterer en forbedring af oplysningerne om APM uden for årsregnskabet bemærkes samtidig, at der fortsat er plads til forbedringer. Virksomhederne mindes i den forbindelse om, at de skal gøre hvad der er muligt for at overholde ESMA's retningslinjer.

Det blev bl.a. bemærket, at 15% af de undersøgte virksomheder ikke oplyste om definitionen af anvendte APM og 6% ikke brugte passende benævnelser. Desuden havde 20% af de undersøgte virksomheder ikke medtaget en afstemning af anvendte APM til den nærmest forenelige regnskabslinje, mellemtotal eller total præsenteret i årsregnskabet, som krævet i ESMA's retningslinjer. 10% de undersøgte virksomheder præsenterede APM mere fremtrædende end tal fra årsregnskabet.

Brugen af APM udløste påbud til 35 af de undersøgte virksomheder. Undersøgelsen af i alt 170 årsregnskaber med fokus på præsentation af virksomhedens finansielle resultat og finansielle stilling resulterede i en række påbud, hvoraf de hyppigste var:

	Påbud om korrektion i fremtidige årsregnskaber med tilpasning af sammenligningstal	Påbud om offentliggørelse af supplerende information
Præsentation af årsregnskabet	15	
Segmentoplysninger	9	
Bevægelser i anden totalindkomst	2	
EPS	9	
Andre forhold	2	
Overholdelse af APM guidelines	33	2

Finansielle instrumenter: Egenkapital eller forpligtelser

Tilsynsmyndighederne undersøgte en række finansielle instrumenter, fx instrumenter med indfrielsesoptioner (*settlement options*) inkluderet i kontraktbetingelserne, instrumenter med tilknyttet putoption, sammensatte instrumenter eller andre komplekse forhold.

Undersøgelsen viste, at hvor klassifikation som enten forpligtelse eller egenkapital krævede nærmere analyse, oplyste 40% af de undersøgte virksomheder ikke om anvendt regnskabspraksis og de vurderinger, som ledelsen havde foretaget i forbindelse med klassifikationen.

Herudover manglede ofte oplysninger om instrumenternes væsentligste karakteristika. Særligt i tilfælde hvor der var tale om kontraktmæssige forhold, som fx økonomiske forpligtelser (*economic compulsion*) i form af udnytt begrænsning eller renteoptrapning oplyste mindre end halvdelen af de undersøgte virksomheder, hvor forholdet var relevant, tilstrækkeligt om sådanne kontraktmæssige forhold.

På områder, hvor der ikke findes vejledning i IFRS, oplyste mindre end 25% af de undersøgte virksomheder i målgruppen om anvendt regnskabspraksis for, hvordan de vurderede om et finansielt instrument var gæld og egenkapital. ESMA minder derfor om, at anvendt regnskabspraksis skal fastlægges og anvendes konsistent for ensartede transaktioner jf. IAS 8:13, og at oplysning om vurderinger og skøn foretaget af ledelsen kræves oplyst jf. IAS 1:117(b) og IAS 1:122.

ESMAs samlede vurdering er, at 25% af de undersøgte virksomheder ikke medtog tilstrækkeligt transparente oplysninger om de vigtigste karakteristika ved sådanne instrumenter, eller at der alene var medtaget standardbeskrivelser, og ikke virksomhedstilpassede. ESMA minder derfor om, at oplysninger om fx konverteringsdatoer, vilkår for call/put muligheder og begivenheder, som kan udløse krav om indfrielse, er relevante oplysninger i den sammenhæng, blandt andet af hensyn til investorerne.

ESMA har også undersøgt oplysninger i regnskaberne i f.m. virksomhedernes udstedelse af finansielle instrumenter, der både indeholder en gælds- og en egenkapitalkomponent. Nedenstående tabel giver et overblik over de undersøgte forhold:

Forhold	Antal undersøgte virksomheder
Generel klassifikation (IAS 32:15-16)	13
Manglende indregning af en væsentlig kontraktlig forpligtelse til at levere kontanter eller et andet finansielt aktiv (IAS 32:17-20)	15
Afregning i virksomhedens egne egenkapitalinstrumenter (IAS 32.21-24)	11
Betingede indløsningsbestemmelser (IAS 32:25)	8
Indfrielsesoptioner indeholdt i de kontraktlige bestemmelser (IAS 32:26-27)	2
Sammensatte finansielle instrumenter (IAS 32:28-32)	21
Andre forhold vedr. klassifikation, herunder økonomiske forpligtelser (<i>economic compulsion</i>)	3

Hvor der var udstedt finansielle instrumenter, som både indeholder gælds- og egenkapitalkomponenter, fx indbyggede derivater som call/puts vedr. konvertible gæld, oplyste næsten alle virksomhederne om de kontraktmæssige betingelser.

ESMA bemærker, at 75% af virksomhederne medtog yderligere regnskabslinjer i balancen, totalindkomstopgørelsen eller egenkapitalopgørelsen vedr. finansielle instrumenter med karakteristika som egenkapital. Herudover at 70% af virksomhederne tilførte yderligere klarhed ved at disaggregere pengestrømme i pengestrømsopgørelsen og/eller i noterne for så vidt angår betaling til indehaverne af disse instrumenter (i tillæg til oplysninger om udbytte af ordinære aktier). ESMA fremhæver vigtigheden af sådanne yderligere oplysninger til gavn for regnskabslæserne.

I syv af de undersøgte tilfælde var kontrolmyndigheden ikke enig i virksomhedens klassifikation af instrumentet. Uenighederne vedrørte især (i) klassifikation af instrumenter, der på trods af en manglende kontraktlig forpligtelse til at betale renter og indfri hovedstol, var klassificeret som gæld, (ii) klassifikation af udstedte instrumenter som egenkapital på trods bestemmelser, der reelt betød at de skulle klassificeres som gæld og (iii) manglende indregning af en forpligtelse som følge af optioner vedrørende virksomhedens egne egenkapitalinstrumenter eller som følge af indgåede tilbagekøbsforpligtelser.

ESMA og de europæiske kontrolmyndigheder udtrykker deres skuffelse over at konstatere disse mangler i oplysningerne og opfordrer til øget åbenhed om karakteristika vedr. sådanne instrumenter og de vurderinger, som ledelsen foretager i forbindelse med sondringen mellem gæld og egenkapital, hvor denne vurdering er vanskelig.

Myndighedsreaktioner vedrørende klassifikation af finansielle instrumenter som enten gæld eller egenkapital blev truffet over for tre virksomheder i stikprøven, mens fem sager stadig er igangværende. Herudover er der som omtalt en række virksomheder, hvor der manglede fyldestgørende oplysninger om det finansielle instrument, fx renteklausuler eller begivenheder, der kan udløse indfrielse, og som derfor er afgørende for klassifikationen.

Oplysninger om den forventede regnskabsmæssige effekt af nye standarder

ESMA og de europæiske kontrolmyndigheder foretog mod slutningen af 2017 en undersøgelse for at evaluere transparensen og kvaliteten af oplysninger om den forventede regnskabsmæssige effekt ved implementering af IFRS 9, Finansielle instrumenter og IFRS 15, Omsætning. Fokus var rettet mod kreditinstitutter med hensyn til IFRS 9 og på ikke-finansielle virksomheder - primært inden for bygge-, telekommunikations- og softwareindustrien samt forsyningsvirksomheder og industrivirksomheder - i forbindelse med IFRS 15.

Undersøgelsen viste, at alene en begrænset andel af virksomhederne medtog både kvalitative og kvantitative oplysninger om de forventede effekter af de nye standarder, ligesom kvaliteten af oplysningerne varierede betydeligt. ESMA noterer, at selv om dette måske afspejler forskelle i graden af fremdriften med virksomhedernes implementering af standarderne, så kan det også indikere et lavt transparensniveau umiddelbart før IFRS 9 og IFRS 15 skal anvendes i de første delårsregnskaber.

ESMA understreger derfor vigtigheden af, at der medtages virksomhedsspecifikke oplysninger om den forventede effekt af de nye standarder, jf. IAS 8, og henleder samtidig opmærksomheden på de forventninger, der allerede er kommunikeret fra ESMA i 2016 vedrørende IFRS 9 og IFRS 15. Her opfordrede ESMA virksomhederne til at give regnskabsbrugerne tilstrækkelige oplysninger for at forstå effekten af den fremtidige anvendelse af de nye standarder på virksomhedens finansielle stilling og resultat.

Undersøgelse af oplysninger om effekten af IFRS 9 i ikke-finansielle virksomheder

Ingen af de 53 undersøgte virksomheder, hvor forholdet var relevant, havde planer om at implementere IFRS 9 før tid. Der var alene hos en meget lille del af virksomhederne i stikprøven medtaget oplysninger om strategi for kommunikation af IFRS 9 ændringerne og betydningen heraf for investorerne.

ESMA bemærkede, at halvdelen af de undersøgte virksomheder i stikprøven enten ikke medtog oplysninger eller alene gav standardiserede, ikke-virksomhedstilpassede oplysninger om den forventede effekt af IFRS 9. Næsten ingen af virksomhederne i stikprøven gav kvantitative oplysninger. De undersøgte virksomheder havde en tendens til ikke at informere regnskabslæserne om, hvornår de forventede at kunne give kvantitative oplysninger. ESMA fremhæver dog samtidig, at cirka 50% af de undersøgte virksomheder havde medtaget kvalitative oplysninger om den forventede effekt på virksomhedens finansielle stilling og resultat.

I cirka 40% af de undersøgte virksomheder var de kvalitative oplysninger fordelt på passende risikotyper. Det fremhæves dog, at alene 40% af de relevante virksomheder i stikprøven gav oplysninger om den nye model for regnskabsmæssig sikring i IFRS 9.

ESMA minder derfor igen om vigtigheden af at medtage virksomhedsspecifikke oplysninger om den forventede effekt af de nye standarder jf. kravene i IAS 8 og de forventninger, som ESMA tidligere har udmeldt. ESMA bemærker, at IAS 8:30 kræver at virksomheden angiver et rimeligt skøn over den forventede indvirkning og er skeptisk med hensyn til, om virksomhederne altid opnår den rette balance mellem på den ene side pålideligheden af oplysningerne og på den anden side behovet for transparens.

Ovenstående undersøgelse resulterede alene i en enkelt reaktion fra kontrolmyndighederne vedrørende informationer i årsregnskabet om den forventede effekt af IFRS 9.

Andre forhold vedr. implementering af IFRS 9 og IFRS 15

IFRS 9

ESMA har konkluderet, at bestemmelserne i IFRS 9 vedrørende ændring/modifikation af finansielle forpligtelser skal anvendes i deres helhed pr. 1. januar 2018.

ESMA drøftede også, om virksomhederne i forbindelse med overgang til IFRS 9 kan revurdere en tidligere foretagne konklusion i henhold til IAS 39 om, hvorvidt en ændring eller modifikation af en finansiell forpligtelse resulterer i ophør af indregning. IFRS 9 ændrer ikke på kriterierne for, hvornår en ændring/modifikation af en finansiell forpligtelse resulterer i ophør af indregning, jf. IAS 32:40 og IAS 39:AG62 sammenholdt med IFRS 9:3.3.2 og IFRS 9:B.3.3.6. Da kravene i f.t. vurdering af, om en finansiell forpligtelse er ændret/modificeret dermed ikke er ændret med indførelsen af IFRS 9 er det efter ESMA's opfattelse ikke sandsynligt, at vurderingen kan ændre sig alene som følge af virksomhedens overgang til IFRS 9. I overensstemmelse med IFRIC Update september 2012 forventer ESMA, at virksomhederne overvejer såvel kvantitative som kvalitative forhold ved vurderingen af, om der kan ske ophør af indregning.

IFRS 15

ESMA og de europæiske kontrolmyndigheder drøftede om virksomheder, der ved implementering af IFRS 15 benytter sig af den modificerede retrospektive metode jf. IFRS 15:C3b, skal give de oplysninger, som kræves i IFRS 15:C8 i det første delårsregnskab, hvor IFRS 15 indgår. ESMA bemærkede, at IFRS 15:C8 refererer til rapporteringsperioder, der inkluderer datoen for førstegangsansvendelse af IFRS 15 (*date of initial application*). Det er derfor ESMA's opfattelse, at der ville mangle væsentlige sammenligningsoplysninger, hvis virksomheden ikke i delårsregnskabet oplyser om, hvordan indregning og måling af omsætning efter IFRS 15 er ændret i f.t. indregning og måling efter IAS 11/IAS 18. Hvis det seneste årsregnskab er udarbejdet på basis af en anden metode for indregning og måling af omsætning end IFRS 15 foreskriver, forventer ESMA at virksomheder, der anvender den modificerede retrospektive metode, giver de oplysninger, som kræves af IFRS 15:C8 i alle de delårsperioder, som inkluderer datoen for førstegangsansvendelse af IFRS 15.

Øvrige emner drøfter af ESMA/EECS

Minoritetsinteresser

EECS drøftede, om indregning af minoritetsinteresser kræver eksistensen af en tredjepart, eller om eksempelvis en reservefond under visse omstændigheder kan betragtes som en minoritetsinteresse. EECS konkluderede, at eksistensen af en tredjepart er en forudsætning for indregning af minoritetsinteresser og at en reservefond, som følge af de begrænsninger, der kendetegner den, ikke kan betragtes som en tredjepart.

Pligt til at aflægge koncernregnskab

I situationer, hvor et moderselskab er forpligtet til at udarbejde koncernregnskab i overensstemmelse med IFRS 10:4, men ikke er pligtig til at udarbejde koncernregnskab i henhold til national lovgivning bemærkede ESMA, at kravene som afgør, om virksomheden skal udarbejde koncernregnskab, afhænger af den enkelte medlemsstats implementering af regnskabsdirektivet. Når koncernregnskabet herefter skal udarbejdes i overensstemmelse med IFRS, fastlægger IFRS 10 hvilke virksomheder, der er omfattet af konsolideringen.

Klassifikation af forpligtelser som kort- eller langfristede

Klassifikation af forpligtelser som kort- eller langfristede jf. IAS 1 har været drøftet, og herunder fortolkning af kravet i IAS 1:69(d) hvorefter forpligtelser skal klassificeres som langfristet, når virksomheden har en ubetinget ret til at udskyde betaling i mindst 12 måneder efter balancedagen. ESMA minder om, at i tilfælde af overtrædelse af lånebetingelserne (*covenants*) er bestemmelserne om klassifikation fokuseret på virksomhedens juridiske rettigheder og forpligtelser på balancedagen, og ikke hensigten eller forventningerne hos hverken virksomheden eller dens långivere. ESMA minder også om, at medmindre virksomheden har ubetinget ret til at udskyde betaling i mindst 12 måneder, skal forpligtelsen klassificeres som kortfristet.

I relation til bestemmelsen i IAS 1:75, hvorefter virksomheden skal fortsætte med at klassificere en forpligtelse som langfristet, ”... *hvis långiver før balancedagen har aftalt og accepteret en frist på mindst 12 måneder efter balancedagen inden for hvilken, virksomheden kan rette op på overtrædelsen af lånebetingelserne og hvor långiver ikke kan kræve øjeblikkelig tilbagebetaling ...*” ESMA fremhæver, at hvis fristen ikke udgør mindst 12 måneder efter balancedagen skal forpligtelsen klassificeres som kortfristet i overensstemmelse med IAS 1:75.

Hyperinflation

I lyset af den økonomiske situation i Venezuela drøftede ESMA hvordan virksomhederne bedst afspejler resultatet af sine venezuelanske aktiviteter under IFRS. ESMA har bemærket, at manglen på pålidelige oplysninger om valutakurser og manglende sammenhæng mellem valutakursen og det normalt anvendte prisindeks har medført uhensigtsmæssigheder hos visse virksomheder, fordi vægtingen af investeringer i Venezuela bliver kunstigt forøget i forhold til den samlede virksomhed.

ESMA bemærker hertil, at IAS 29:17 tillader en indirekte opgørelse af det generelle prisindeks via bevægelser i valutakursen. I betragtning af de usædvanlige omstændigheder, som foreligger i Venezuela, kan det være acceptabelt at anvende en estimeret valutakurs baseret på udviklingen i det generelle prisindeks. ESMA understreger dog samtidig, at den beskrevne mulighed alene må benyttes under sådanne usædvanlige omstændigheder som de venezuelanske. Metoden til estimering af valutakursen skal være teknisk robust (dvs. med henvisning til markedspraksis eller benchmark), og virksomheden skal oplyse om de vurderinger, der er foretaget i den forbindelse.

- 0 -

Herudover har ESMA/EECS drøftet

- Betydning for virksomhedernes skattemæssige situation i relation til de forventede konsekvenser af den britiske udtræden af EU.
- Kravet i IAS 1 om at medtage oplysninger om kapitalforhold i regnskaberne for finansielle virksomheder. En gennemgang af nuværende praksis viste, at der er forskelle i den måde, hvorpå banker og forsikringsvirksomheder anvender oplysningskravene i IAS 1:134-136, der ikke alene vedrører indholdet af sådanne oplysninger, men også placeringen heraf og graden af sikkerhed i forhold til revision af oplysningerne.
- IAS 38, Immaterielle aktiver og formodningen om, at en afskrivningsmetode baseret på indtægter fra en aktivitet, der omfatter brugen af et immaterielt aktiv, alene kan anvendes i særlige tilfælde. Det kan fx være i forbindelse med film- og tv-rettigheder forudsat der er en høj grad af sammenhæng mellem de økonomiske fordele og indtægterne. Hvis det er tilfældet, er en afskrivningsmetode baseret på indtægter fortsat hensigtsmæssig, jf. IAS 38:98A(b).

10. april 2018